

Denkavit streeft naar een dierwaardige manier van dieren houden en onderschrijft de principes die de RDa heeft geformuleerd. Wel dient dit streven in een bredere context gezien te worden. Wetenschappelijke onderbouwing, diergezondheid, duurzaamheid, haalbaarheid en economische kaders zijn ook belangrijke principes. De overheid dient een weloverwogen en gebalanceerde afweging te maken tussen al deze principes en dit in deugdelijke en heldere wetgeving om te zetten.

De Nederlandse kalversector is een belangrijk onderdeel van de Noordwestelijke Europese melkveehouderij. Deze twee zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De Nederlandse sector werkt op de Europese markt en is afhankelijk van Europese consumenten (marktvraag). Een gelijk Europees speelveld is van groot belang. In “veal forward” hebben we ambitieuze doelen gesteld die volgens ons haalbaar zijn. Naast concrete stappen die gezet zullen gaan worden om de doelen te bereiken, wordt onderzoek opgezet om praktische, arbeids-, of gezondheidsafwentelingen (trade offs) op te lossen. Ons doel is om aan de maatschappelijke wensen rondom het houden van vleeskalveren tegemoet te komen en de Nederlandse kalverhouder een goed toekomstperspectief te bieden.

Hieronder staat puntsgewijs onze reactie per onderdeel:

Concept AMVB:

Artikel 2.41 derde lid: het woord gemiddeld, in de huidige tekst, moet blijven staan. De zin wordt dan: “De voeding bevat voldoende ijzer om een gemiddeld hemoglobinegehalte van ten minste 5,3 mmol/l te bereiken.”

Artikel 2.41a, een kalf moet melk via de speen in zooghouding kunnen drinken. “In zooghouding” moet in deze zin worden geschrapt. Vooralsnog is het uitoefenen van de gedragsbehoefte “zuiggedrag” en de gevolgen voor de gezondheid “slokdarmsleufreflex” helemaal gedekt met het aanbieden van een drijfspeen. Met drijfspenen bestaat al decennia veel goede ervaring. “In zooghouding” is een onderdeel van onderzoek, om dit in de AMVB op te nemen is voorbarig en leidt tot veel extra kosten en praktische bezwaren in de uitvoering.

Toe te voegen nieuwe paragraaf 5.5 “Welzijnsvoorschrift vloeroppervlakte voor runderen gehouden voor de productie van kalfsvlees.” Hieraan moet worden toegevoegd. ... of rundvlees. De zin wordt dan “Welzijnsvoorschrift vloeroppervlakte voor runderen gehouden voor de productie van kalfs- of rundvlees.”

Nota van toelichting:

Op pagina 3 van de toelichting staat: *‘Er zijn allerlei actuele uitdagingen op het boerenerf zoals het terugdringen van emissies, bijdragen aan natuur en biodiversiteit en het omgaan met klimaatverandering. Het voldoen aan de in deze AMvB gestelde regels vergt majeure aanpassingen van veehouders en die kosten tijd, zeker in een periode waarin veehouders met vele uitdagingen en veranderingen geconfronteerd worden. In deze AMvB wordt daar rekening mee gehouden.’ Het convenanttraject speelt hierin ook een belangrijke rol. Middels te maken afspraken en de organisatie van de uitvoering dragen de convenantpartijen eraan bij dat de stapsgewijze implementatie vorm krijgt.*

Het is ons onduidelijk hoe de overheid hiermee rekening houdt en wat het convenant hieraan bijdraagt.

Pagina 6 van de toelichting: *‘Van een aantal gedragsbehoeften staat wetenschappelijk wel vast dat het betreffende dier die heeft, maar is (nog) niet duidelijk hoe die in de praktijk ingevuld kunnen worden,.... eerder in werking dan nadat alle voor die gedragsbehoefte noodzakelijke maatregelen in*

werking treden. Dit om te vermijden dat wel de gedragsbehoefte in werking treedt en een houder dus gehouden is daarin te voorzien, maar de nodige maatregelen nog niet allemaal gelden en de houder er dus nog niet in kan voorzien.'

Behoeft aan maternale zorg ontvangen staat alleen bij het rund genoemd (artikel 2.30a per 2030). Niet bij het varken of bij pluimvee. De wetenschappelijke discussie over het ontvangen van deze zorg is nog in volle gang en is het onrechtvaardig en zeer onaannemelijk dat alleen het rund hieraan behoefte zou hebben.

Op pagina 8 van de toelichting staat over wetenschappelijke informatie: *'Voor wetenschappelijke kennis is onder meer gebruik gemaakt van de Quicksan van CenSAS (november 2022), de dierinhoudelijke toets van de onderzoeksgroep bij het convenanttraject dierwaardige veehouderij en de EFSA- rapporten die gemaakt zijn met het oog op de aangekondigde herziening van de Europese regels voor dierenwelzijn.'*

EFSA-rapporten zijn niet alleen gebaseerd op de huidige wetenschappelijke consensus, ook op zogenaamde expert opinions. Daar moet onderscheid in gemaakt worden. Peer-reviewed wetenschappelijke publicaties, reviews van meerdere onderzoeken en wetenschappelijke consensus is het hoogst haalbare wetenschappelijke basis. Een deel van het EFSA-rapport voldoet niet aan deze hoogste standaard, expert opinion is juist de laagste standaard in deze schaal.

Pagina 11 van de toelichting: *'Dit laat onverlet dat de doelvoorschriften in deze AMvB uit oogpunt van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voldoende duidelijkheid moeten bieden welk dierenwelzijnsdoel veehouders moeten realiseren. Het doel moet daarvoor voldoende concreet zijn zodat (objectief) kan worden vastgesteld of een houder het gestelde doel heeft behaald.'*

Dit is zeker niet het geval voor artikel 2.41 het derde lid per 2030, voor toelichting op deze uitspraak, zie hieronder onder hemoglobine. Daarnaast worden woorden als "permanent" (schoon drinkwater), "onbeperkt" (ruwvoer) en "voorkomen worden" (hittestress) gebruikt. Dit is te strikt. In de praktijk zijn er situaties, omstandigheden dat drinkwater tijdelijk niet schoon is, het ruwvoer toch een uur lang opgegeten was, of hitte ervoor zorgt dat er wel degelijk hittestress optreedt ondanks alle mitigerende genomen maatregelen. Deze ruimte moet in de woordkeuze en interpretatie geboden worden. Op pag. 56 van de toelichting rondom de m² discussie. Artikel 2.32 van de huidige wet blijft voorlopig van kracht. Hierbij is het voor ondernemers de komende jaren onduidelijk wat de eisen rondom oppervlakte voor kalveren tot 6 maanden gaat worden 1,5 of 2 m² en waarop investeringen gedaan moeten.

Pagina 12 van de toelichting: *'Het is van belang dat de invoering van de regels in de AMvB gelijk oploopt met het borgen van deze aspecten, rekening houdend met alle relevante omstandigheden. Dit vergt een inzet van alle betrokken partijen, van de overheid tot markt- en ketenpartijen, financiële instellingen en veehouderijsectoren.'* Dit is waar en een nobel streven, maar behalve een inspanningsverplichting is dit totaal vrijblijvend. De op te richten autoriteit speelt een belangrijke rol, en zal 'gezaghebbende adviezen geven' (pag. 27) maar rechtszekerheid en Europese rechtsgelijkheid biedt dit niet.

Pagina 50 van de toelichting: afbakening diercategorie rundvee. Kalveren die ouder worden dan 12 maanden (rundvleesproductie) vallen buiten deze wetgeving. Dit is een belangrijke maas in de wet. Sommige kalverhouders stappen nu al altemerend over tussen kalfsvlees en rundvleesproductie met grote gevolgen voor de verplichte zelfcontrole kritische stoffen, privaat geregeld via SKV en antibioticaregistratie, privaat geregeld via Vitaal Kalf en Infokalf. Deze groep valt onder geen enkel privaat kwaliteits- en controlesysteem. Vleeskalveren die ouder worden dan 12 maanden, kunnen op 1,8 m² gehouden worden, dit is economisch zeer aantrekkelijk aangezien verruiming van de

oppervlakte-eisen tot forse kostentoeename leidt, zie de uitleg hierover op pagina 76 over varkens (dit is tevens een voorbeeld van rechtsongelijkheid tussen sectoren) NB: komende quote gaat over varkens, maar hetzelfde geldt voor runderen. *“Het verlagen van de bezettingsgraad is vanuit economisch oogpunt een dure maatregel voor de houders. Dat komt omdat alle vaste kosten bij verlaging van de bezettingsgraad worden omgeslagen op minder varkens. Gelet op het drukkend effect van deze maatregel op het kunnen realiseren van een economisch gezonde bedrijfsvoering is het voornemen deze maatregel in 2040 in werking te laten treden”*. Op te lossen door alle runderen voor de vleesproductie onder deze paragraaf te laten vallen.

Pagina 62 van de toelichting: Hemoglobinegehalte. *‘Daarnaast kunnen er, door de natuurlijke variatie van het Hb-gehalte, ook kalveren zijn met een Hb lager dan het minimum. Het inspelen op de natuurlijke variatie van het Hb-gehalte is een belangrijk handhavingsvraagstuk. Er zal daarom een geleidelijke invoeringsstrategie worden ontwikkeld, waarbij het Hb-gehalte steekproefsgewijs wordt gemeten. Voor deze steekproef zal een afwijkingsmarge worden bepaald. De marge bij deze geleidelijke invoeringsstrategie zal door de handhaver met de tijd worden verkleind’*. Deze invulling is onhoudbaar: de handhaver wordt gevraagd invulling te geven hoe om te gaan met deze variatie en in de tijd een kleinere afwijkingsmarge te gaan hanteren. Dit gaat leiden tot rechtszaken waarbij de rechter moet beslissen. Dit is niet democratisch en heeft langdurig rechtsonzekerheid tot gevolg. Tevens wordt een expert-inschatting aangehaald. Experts geven juist aan dat van een gemiddeld hemoglobinegehalte moet worden uitgegaan. Juist vanwege de aanzienlijke individuele spreiding rondom een gehalte waarop gestuurd wordt. Een wettelijke minimale waarde van 5,3 mmol/l per 2030 per individueel kalf, betekent dat op een veel hogere gemiddelde waarde gestuurd moet worden. Een gemiddelde waarde die leidt tot donker gekleurd vlees. De Europese consument die melkgevoerd kalfsvlees verwacht en hiervoor wil betalen, koopt dit vlees niet of voor een lagere prijs. De gevolgen voor de marktafzet en economie zijn niet goed te overzien en mogelijk heel groot voor de Nederlandse productie. In veal forward en in het getekende inlegvel van het convenant wordt Hb herkend als aandachtspunt en belangrijke stappen aangekondigd.